

Sygn. akt: I C 939/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Andrzej Antkiewicz
Protokolant:	stażysta Milena Kachniarz

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2018 r. w Grudziądzu na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego K. K. (1) zastępowanego przez rodziców J. K. i R. K. (1)

przeciwko (...) Towarzystwu (...) w G.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 939/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 marca 2018 r.

Małoletni K. K. (1) zastępowany przez rodziców R. K. (1) i J. K. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w G. z siedzibą przy ul. (...) (dalej także: (...)) kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za skutki wypadku z dnia 24 lipca 2015 r., z odsetkami ustawowymi od dnia 5 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty. W pozwie wskazał, że w dniu 24 lipca 2015 r., będąc zawodnikiem adeptem żużlowym szkolonym przez pozwaną uległ podczas treningu wypadkowi, podczas którego będąc dopuszczony przez trenera do trenowania wraz z dwoma innymi adeptami na torze żużlowym został zahaczony motocyklem przez jednego z nich. Wskutek tego upadł i doznał rozległych obrażeń ciała – wieloodłamowego złamania trzonu kości ramiennej lewej z przemieszczeniem, wstrząśnienia mózgu oraz rany szarpanej powieki górnej i dolnego lewego oka oraz lewego polika. Dokonano repozycji odłamów złamanej kości operacyjnie, a następnie zespolono gwoździami. Powód zaznaczył, że po wypadku był hospitalizowany w szpitalu w dniach od 24 do 28 lipca 2015 r., a po wypisaniu do domu, poddany dalszej opiece ambulatoryjnej. W ocenie powoda pozwana jest odpowiedzialna za wyrządzoną mu szkodę, albowiem wbrew obowiązującym przepisom, w tym w szczególności zawartym w Regulaminie Naboru i (...) Adeptów (...) Związku (...) dopuściła go do treningu mimo braku należytego przygotowania i niespełniania wymagań do przystąpienia do tej fazy treningu. Powód zaznaczył, że w dniu wypadku po raz pierwszy trenował na dużym torze wraz z dwoma innymi adeptami. Zaznaczył, że obserwujący tego dnia trening ojciec powoda zgłosił zastrzeżenia trenerowi odnośnie dopuszczenia powoda do jazdy z dwoma innymi zawodnikami, sugerując, iż nie jest na to gotowy, trener uznał jednak, że powód jest do tego przygotowany.

W pozwie dodano, że powód za pośrednictwem swojego pełnomocnika zgłosił szkodę zobowiązanemu podmiotowi, jednakże pozwana odmówiła spełnienia świadczenia, wskazując iż powód nie był jej zawodnikiem (k. 4-5 akt).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W pierwszej kolejności podniosła zarzut braku legitymacji bierniej (k. 26-29 akt).

W piśmie procesowym z dnia 27 lipca 2017 r. pełnomocnik powoda wniósł o wezwanie do udziału w sprawie jako pozwanego na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. (...) Towarzystwa (...) w G. (dalej także: (...)), wyrażając zgodę na wstąpienie tego podmiotu do udziału w sprawie w miejsce pozwanego. Wniósł także o umorzenie postępowania wobec pozwanej, po uzyskaniu jej zgody na wstąpienie nowego podmiotu w jej miejsce. Dodatkowo wniósł o nieuwzględnienie wniosku pozwanej o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu (k. 134 akt).

Pełnomocnik powoda przyznał, że skierował powództwo wobec podmiotu nielegitymowanego biernie, co wynika z dokumentów dołączonych do odpowiedzi na pozew, tj. statutu (...) Towarzystwa (...) i oświadczenia rodziców powoda, z którego wynika, iż szkolącym powoda było to Towarzystwo, nie zaś pozwana spółka.

Na rozprawie w dniu 22 września 2017 r. pełnomocnik pozwanej wyraził zgodę na wstąpienie w miejsce pozwanej (...) Towarzystwa (...) i wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 194 § 2 k.p.c.

W piśmie z dnia 10 października 2017 r. (...) Towarzystwo (...) w G. wniosło o oddalenie powództwa. Przyznało, że do jego zadań należy kształcenie adeptów sportu żużlowego, którzy po przebytych przeszkoleniach mogą uzyskać licencję i stać się zawodnikami profesjonalnej drużyny żużlowej prowadzonej przez (...). Pozwany potwierdził okoliczności zdarzenia z dnia 24 lipca 2015 r., zaznaczając jednak, że był to nieszczęśliwy wypadek, za który nie ponosi odpowiedzialności. Trening prowadził licencjonowany instruktor sportu żużlowego, podczas treningu obecny był lekarz, było też odpowiednie zabezpieczenie medyczne, tor był dobrze przygotowany i zabezpieczony, między innymi dmuchaną bandą posiadającą odpowiednią homologację, motor powoda przed jazdą był sprawdzony przez mechanika, powód miał wymagany ubiór i kask, co sprawdził trener przed rozpoczęciem jazdy na torze. Pozwany zaprzeczył temu, aby w dniu wypadku powód po raz pierwszy trenował na torze z innymi adeptami. Zaznaczył, że po wypadku, po zapoznaniu się trenera z dokumentacją medyczną powoda, okazało się, że w karcie zawodnika wpisana była nieprawidłowa data urodzenia, bowiem powód urodził się (...), a nie – jak błędnie wpisano w karcie – 24 stycznia 2001 r. Zdaniem pozwanego odpowiedzialność za podanie fałszywych danych w karcie leży wyłącznie po stronie przedstawicieli ustawowych powoda. Rodzice powoda, podając na karcie zawodnika nieprawidłową datę urodzenia zdaniem pozwanego działali z góry powziętym zamiarem wprowadzenia w błąd zarówno trenera, jak i pozwanego. Ma to istotne znaczenie, bowiem zgodnie z Regulaminem Naboru i (...) Adeptów opracowanym przez (...) Związek (...) adeptami w szkołkach żużlowych w konkurencji 500 ccm mogą być wyłącznie osoby, które ukończyły 14 rok życia, a warunkiem przystąpienia do egzaminu na licencję (...) jest ukończenie 15 roku życia. Rodzice powoda fałszując dokument, zapewne celem przyspieszenia jego edukacji w sporcie żużlowym, narażali go na utratę zdrowia. Według pozwanego to zatem działania powoda i jego przedstawicieli ustawowych były naganne i ponoszą oni odpowiedzialność za wypadek i jego skutki (k. 157-158 akt).

Prawomocnym postanowieniem z dnia 1 grudnia 2017 r. Sąd umorzył postępowanie przeciwko (...) S.A. (k. 304 i 338 akt).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Na etapie wyrokowania niesporne między stronami było to, że szkoleniem adeptów sportu żużlowego zajmuje się w G. stowarzyszenie działające pod nazwą (...) z siedzibą w G. przy ul. (...). Zadaniem statusowym tego Towarzystwa jest pozyskiwanie wśród młodzieży kandydatów do uprawiania sportu żużlowego i organizowanie szkolenia kandydatów na żużlowców, którzy dopiero po przebytych szkoleniach mogą uzyskać licencję i stać się zawodnikami profesjonalnej drużyny żużlowej prowadzonej przez (...) S.A., który nie organizuje treningów adeptów sportu żużlowego. Zarówno

(...), jak i (...) mają siedzibę w tym samym budynku przy ul. (...) w G.. Oba kluby ściśle współpracują, np. torowicz jest zatrudniony w (...) a przygotowuje zawody dla (...), oba kluby mają jedną stronę internetową, trenerem adeptów żużlowych, tj. chłopców w wieku od 12 do 15 lat, jak i zawodników (...) jest ta sama osoba, tj. R. K. (2). Oba kluby są jednak odrębnymi podmiotami prawnymi, posiadają odrębne władze, w skład których wchodzi odrębne osoby. W konsekwencji ponoszą odrębną odpowiedzialność, każdy we własnym zakresie, z tytułu swojego działania lub zaniechania. Oba kluby trenują zawodników na tym samym stadionie żużlowym, będącym własnością gminy – miasto G..

Zgodnie z Regulaminem Naboru i (...) Adeptów (...) Związku (...) adeptami w szkołkach żużlowych mogą być wyłącznie osoby, które spełniają następujące warunki:

a) ukończyły:

- 14 rok życia w konkurencji 500 ccm,

- 11 rok życia w konkurencji 250 ccm,

b) posiadają zezwolenie rodziców lub prawnych opiekunów w przypadku nieukończenia 18 lat,

c) posiadają zaświadczenie wydane przez lekarza posiadającego specjalizację z zakresu medycyny sportowej o braku przeciwwskazań do uprawiania sportu żużlowego,

d) posiadają kartę zdrowia zawodnika sportów motorowych z odnotowanym wynikiem badania lekarskiego określonym w Regulaminie Medycznym (...).

Według tego samego Regulaminu zgłoszenie adepta do egzaminu w odniesieniu do konkurencji 500 ccm może nastąpić, gdy ukończył 15 lat.

Dowód: Regulamin Naboru i (...) Adeptów – k. 88-94 akt

K. K. (1) urodził się (...) (okoliczność niesporna).

Rodzice powoda wyrazili zgodę na uprawianie przez powoda sportu żużlowego w dniu 1 kwietnia 2014 r., kiedy powód miał ukończone 12 lat. Podpisanie dokumentu odbyło się w biurze trenera R. K. (2), który na miejscu wypełnił blankiet zgody, wpisując dane rodziców i powoda. Rodzice powoda przed podpisaniem nie czytali szczegółowo tego dokumentu, nie mówili o wieku K., gdyż trener o to nie pytał. .

Dowody: częściowo zeznania ojca powoda R. K. (1) – k. 203-203v i 302

akt

zeznania świadka R. K. (2) – k. 201-202v i 299v-300 akt

zgoda rodziców powoda na uprawianie przez powoda sportu żużlowego – k. 215

akt

Zajęcia w szkółce żużlowej powód rozpoczął w 2014 r., najpierw zapoznał się z motocyklem i specyfiką sportu żużlowego oraz treningu, następnie jeździł na małym torze na motocyklu 250 ccm. Trener planował, że w 2016 r. K. będzie zdawał na licencję (...), dlatego rok wcześniej musiał rozpocząć treningi na jazdę w 4 zawodników spod taśmy (wspólnego startu).

Do rozpoczęcia treningu w 2014 r. potrzebne było zaświadczenie lekarza sportowego i takowe w maju 2014 r. wystawił lekarz E. L.. Było ono ważne 6 miesięcy. Po tym okresie zostało usunięte z akt osobowych powoda i prawdopodobnie zniszczone, albowiem w marcu 2015 r. ojciec powoda dostarczył kartę zdrowia zawodnika sportów żużlowych. Pustą,

niewypełnioną kartę wydał ojcu powoda trener K.. Lekarz E. L. podpisał w niej badania okresowe w dniu 31 marca 2015 r. Wypełnioną kartę na pierwszej stronie ojciec powoda przekazał trenerowi K., a ten przechowywał ją w aktach osobowych powoda. Na pierwszej stronie karty wpisano następującą datę urodzenia powoda: 24 stycznia 2001 r., dodając w ten sposób powodowi 1 rok.

Dowody: częściowo zeznania ojca powoda R. K. (1) – k. 203, 302 i 349-

350 akt

zeznania świadka R. K. (2) – k. 201-203 i 299v-300 akt

zeznania świadka E. L. – k. 348-348v akt

przesłuchanie Prezesa Zarządu pozwanej R. W. – k. 350-

350v akt

duplikat zaświadczenia lekarskiego – k. 296 akt

karta zdrowia – k. 214 akt

W dniu 24 lipca 2015 r. pomiędzy godziną 16:00 a 19:00 powód uczestniczył w treningu adeptów szkółki żużlowej (...). Oprócz powoda w treningu brali udział zawodnicy: M. D., który już posiadał licencję (...) i K. M., który się do niej przygotowywał. Wcześniej K. K. (1) trenował już na dużym torze na motocyklu 500 ccm w towarzystwie innych zawodników, w tym z byłym zawodnikiem (...) W. Ż.. W dniu 24 lipca 2015 r. zawodnicy jeździli najpierw kilka okrążeń wokół toru według wskazań trenera. Następnie kilka razy startowali spod taśmy. Przy kolejnym starcie K. K. (1) przegrał start i usytuował się na ostatniej pozycji. Pierwszy jechał D., za nim M.. Przy wejściu w pierwszy łuk K. K. zawadził o tylne koło motoru K. M., w wyniku czego stracił panowanie nad motocyklem i uderzył w bandę. Natychmiast po zdarzeniu podbiegł do niego lekarz klubowy A. S., który go wstępnie przebadał i polecił zawiezenie karetką do szpitala.

Podczas tego treningu ojciec powoda nie zgłaszał do trenera uwag na temat zbyt szybkiego dopuszczenia syna do treningu na dużym motocyklu i torze z innymi zawodnikami.

Tego dnia była ładna pogoda, tor był należycie przygotowany, motocykl powoda został sprawdzony przed treningiem przez mechanika (...), banda okalająca tor posiadała stosowną homologację, na miejscu była obecna medyczna ekipa ratunkowa i lekarz (...). Trening prowadził doświadczony trener posiadający licencję instruktora sportu żużlowego. Powód posiadał tego dnia właściwy ubiór, tj. kombinezon, tzw. laczek, okulary i kask.

Dowody: częściowo zeznania ojca powoda R. K. (1) – k. 203 i 302 akt

zeznania świadka R. K. (2) – k. 201-202 i 299v-300 akt

zeznania świadków: W. Ż., J. B., K.

M. - na rozprawie w dniu 1 grudnia 2017 r., M. D. –

na rozprawie w dniu 28 lutego 2018 r.

zeznania Prezesa Zarządu (...) A. T. – k. 301v-302 akt

oświadczenia W. Ż. (k. 121 akt) i R. K. (2) (k.

122-124, 168 akt)

licencja instruktora R. K. (2) – k. 169 akt

zaświadczenie o wykonaniu serwisu bandy żuźlowej i aktywności homologacji –

k. 194v-195 akt

W wyniku wypadku w dniu 24 lipca 2015 r. powód doznał wieloodłamowego złamania trzonu kości ramiennej lewej z przemieszczeniem, wstrząśnienia mózgu i rany szarpanej powieki górnej i dolnej oka lewego oraz polika lewego. W szpitalu przebywał do dnia 28 lipca 2015 r. Wykonano operację: repozycję zamknięcia i stabilizację przeskórną złamania 2 gwoździami N., założono szwy na twarzy, założono szynę ramienną i zalecono noszenie kamizelki ortopedycznej.

Dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 10-12 akt

Po wypadku z dnia 24 lipca 2015 r. ojciec powoda umówił się na spotkanie z Prezesem Zarządu (...) A. T. w sprawie wypłaty ewentualnego odszkodowania i zadośćuczynienia dla syna. Nie rozmawiał w tej sprawie z Prezesem Zarządu (...) R. W., gdyż nie zdawał sobie sprawy, że w G. są dwa kluby żuźlowe. Na spotkaniu z ojcem powoda aktywnie uczestniczyli (włączali się do rozmowy) również Z. C. – członek Rady Nadzorczej (...) i G. N. – prokurent tej spółki, którzy w tym czasie nie pełnili żadnej funkcji w (...), choć byli członkami tego stowarzyszenia (wcześniej byli zastępcami Prezesa (...)). Spotkanie odbyło się w biurze Prezesa Zarządu (...), który ustnie został poproszony o załatwienie tej sprawy przez Prezesa Zarządu (...) R. W.. Podczas spotkania z ojcem powoda przedstawiciele (...) nakłaniali ojca powoda do kontynuacji treningów syna. Obiecali pomoc w dojściu do pełnej sprawności. Oświadczyli, że ewentualna wypłata odszkodowania może nastąpić wyłącznie na podstawie orzeczenia sądu. Po spotkaniu pan C. powiedział do ojca powoda, że jeśli K. chciałby nadal jeździć w klubie, to zakupią mu nowy motor i strój. Podczas spotkania powiedziano, że klub jest ubezpieczony w InterRisk i że odszkodowanie od tego ubezpieczyciela będzie mogło być wypłacone po zakończeniu leczenia. Przekazali ojcu powoda polisę ubezpieczeniową dotyczącą ubezpieczenia nieszczęśliwych wypadków, w której jako ubezpieczającego wskazano (...) S.A., a jako ubezpieczonego tenże klub i (...). Dalsze formalności związane z wypłatą świadczenia z tytułu ubezpieczenia NW załatwiał ojciec powoda, uzyskując kwotę 300 zł.

Dowody: zeznania ojca powoda R. K. (1) – k. 203-203v akt

zeznania Prezesa Zarządu (...) A. T. - k. 301v-302 akt

polisa ubezpieczenia NW – k. 196 akt

pismo (...) S.A. V. (...) k. 297 akt

Dochodzenie odszkodowania z tytułu odpowiedzialności deliktowej klubu żuźlowego ojciec powoda zlecił firmie (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w B., która w piśmie z dnia 21 listopada 2016 r. zgłosiła szkodę do (...) S.A. Pismem z 5 grudnia 2016 r. (...) S.A. odpowiedziała, że roszczenie zostało skierowane do niewłaściwego podmiotu, bowiem poszkodowany nie był i nie jest zawodnikiem klubu sportowego (...) S.A. z siedzibą w G., a co za tym idzie, nie będzie rozpatrywała merytorycznie zgłoszonego roszczenia. Firma (...) przekazała pełnomocnikowi powoda, będącym adwokatem, pisma, tj. zgłoszenie szkody i pismo (...) z dnia 5 grudnia 2016 r. Nie przekazała natomiast pisma (...) S.A. V. (...) w W. z dnia 22 lipca 2016 r., w którym odmówiono wypłaty odszkodowania z polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (...) Towarzystwa (...) za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością.

Dowody: zeznania ojca powoda R. K. (1) – k. 203-203v akt

zgłoszenie szkody – k. 16-18 akt

pismo (...) z 5.12.2016 r. – k. 19 akt

pismo (...) S.A. V. (...) z 22.07.2016 r. – k. 284 akt

a nadto wyjaśnienia pełnomocnika powoda – k. 302-302v akt

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom przedstawicieli (...) i (...) (Prezesom Zarządu tych klubów) - choć ich zeznania nie były najistotniejsze w sprawie - oraz wszystkich przesłuchanych świadków, albowiem ich zeznania były spójne, wzajemnie się uzupełniały i znajdowały częściowo potwierdzenie w złożonych dokumentach.

Sąd odmówił natomiast częściowo wiarygodności zeznaniom ojca powoda, to jest w tej części, w jakiej były sprzeczne z zeznaniami świadka R. K. (2), tj. że w dniu 1 kwietnia 2014 r. jego żona informowała trenera o tym, że K. ma 12 lat oraz że w dniu 24 lipca 2015 r. zgłaszał zastrzeżenia do trenera w kwestii zbyt szybkiego dopuszczenia syna do treningu na dużym motocyklu i torze z innymi zawodnikami. Zwrócić należy uwagę na to, że zeznania ojca powoda były w tym zakresie chwiejne, albowiem na drugiej rozprawie - w dniu 18 października 2017 r. R. K. (1) wyraźnie zeznał, że „choć w tym dniu, kiedy był wypadek, nie był zadowolony, że syn jedzie z dwoma zawodnikami, nie zgłaszał jednak tego, bo wiedział, że będzie zignorowany” (k. 203v akt). Ojciec powoda zeznał tak, mimo że w pozwie stwierdzono odmiennie powołując się na jego przysłe zeznania, a mianowicie, że „obserwując trening, ojciec powoda zgłosił zastrzeżenia trenerowi odnośnie dopuszczenia powoda do jazdy z dwoma innymi zawodnikami, sugerując, że nie jest na to gotowy, trener uznał jednak, że zawodnik jest do tego przygotowany” (k. 4 akt). Na ostatniej rozprawie ojciec powoda znów o dziwo zeznał, że „rozmawiał tego dnia z trenerem, że jeszcze za wcześniej, żeby syn jeździł z innymi zawodnikami, zwłaszcza że K. jeździł niebezpiecznie. Trener powiedział, że on tu jest trenerem”. To zeznanie stoi wyraźnie w sprzeczności z zeznaniem R. K. (1) z dnia 18 października 2017 r. Ostatnie zeznanie było w ocenie Sądu koniunkturalne, nastawione na uzyskanie pozytywnego wyroku dla syna i miało przedstawić pozwanego oraz jego trenera w złym świetle. W okolicznościach sprawy Sąd nie mógł dać mu jednak wiary. Bardziej wiarygodne w tym zakresie było zeznanie trenera R. K. (2), który już na rozprawie w dniu 18 października 2017 r. zeznał, że „tata K. nie wyrażał tego dnia zastrzeżeń co do treningu K. na tym torze, nie wyrażał sprzeciwu, nie było między nami na ten temat rozmowy” (k. 202 akt). Ze względu na podważenie wiarygodności wskazanych zeznań ojca powoda, Sąd uznał, że nie można było dać mu również wiary co do informowania trenera pozwanej o wieku powoda w dniu 1 kwietnia 2014 r. Bardziej wiarygodne w tym względzie były również zeznania R. K. (2). Na ostatniej rozprawie przedstawiciel powoda próbował wykazać, że to ktoś z pracowników pozwanej wpisał błędną datę urodzenia syna na pierwszej stronie karty zdrowia zawodnika. Pozwane Towarzystwo temu zaprzeczyło, natomiast zeznania ojca powoda i w tym zakresie były bardzo chwiejne – R. K. (1) na jednym terminie rozprawy zeznał najpierw, że „kartę żółtą miałem od trenera, ona była wypisana na pierwszej stronie” (k. 349 akt), a następnie: „nie jestem pewien, czy u lekarza była już wypełniona pierwsza strona karty zdrowia. Jak przekazywałem kartę od lekarza do klubu, to ta pierwsza strona była już chyba wypełniona” (k. 350 akt).

W ocenie Sądu powód nie wykazał, aby w dniu 24 lipca 2015 r. doszło do uchybień podczas treningu powoda ze strony pracowników pozwanego (...) Towarzystwa (...), nie wykazał zatem przesłanek odpowiedzialności pozwanego za powstanie tego wypadku (art. 415 k.c.). Trafnie wskazał pełnomocnik pozwanego, że wypadek powoda należy kwalifikować jako nieszczęśliwy wypadek, za który ewentualną odpowiedzialność ponosić mogą jego rodzice, którzy przedłożyli klubowi żużlowemu kartę zdrowia z błędnie wpisaną datą urodzenia powoda.

Z tych względów powództwo oddalono jako bezzasadne (art. 415 k.c. a contrario).

Wobec uznania, że powód nie wykazał zasadności żądania pozwu, brak było podstaw do dopuszczenia dowodu z zeznań biegłych sądowych ortopedy-traumatologa i neurologa na okoliczność skutków wypadku z dnia 24 lipca 2015 r. na życie powoda oraz biegłych z zakresu sportu żużlowego i grafologa, gdyż wnioski stron w tym zakresie zmierzały do przewlekłości postępowania (art. 217 § 3 k.p.c.). Z tego względu wnioski te oddalono (k. 351 akt).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Pozwany poniósł następujące koszty w sprawie: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł - według norm przepisanych (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców

prawnych w wersji z dnia wniesienia pozwu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) i opłatę skarbową od pełnomocnictwa
- 17 zł (k. 164 akt).